

Vlaanderen
is open ruimte

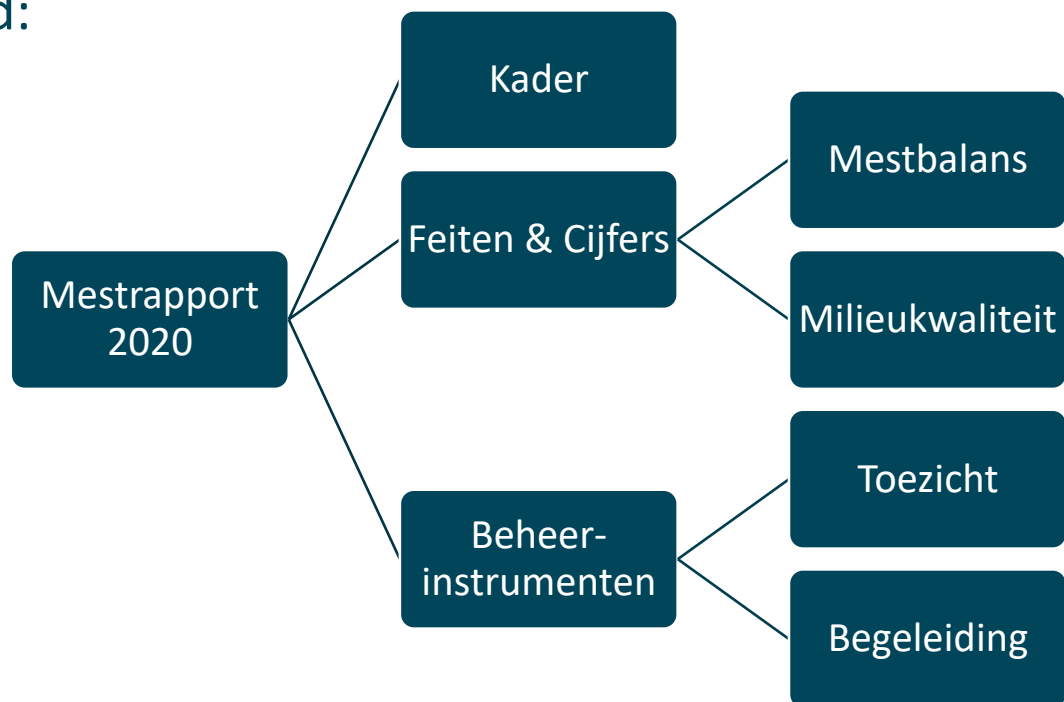
Mestrapport 2020

- ▶ **Hoofdpijnen uit het nieuwste rapport over het mestbeheer in Vlaanderen**
- ▶ **Toelichting in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie 5 januari 2021**

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

Mestrapport

- ▶ Jaarlijkse rapportering sinds 2001
- ▶ Artikel 44 van het Mestdecreet
- ▶ Inhoud:

Waterkwaliteit

Meetnetten

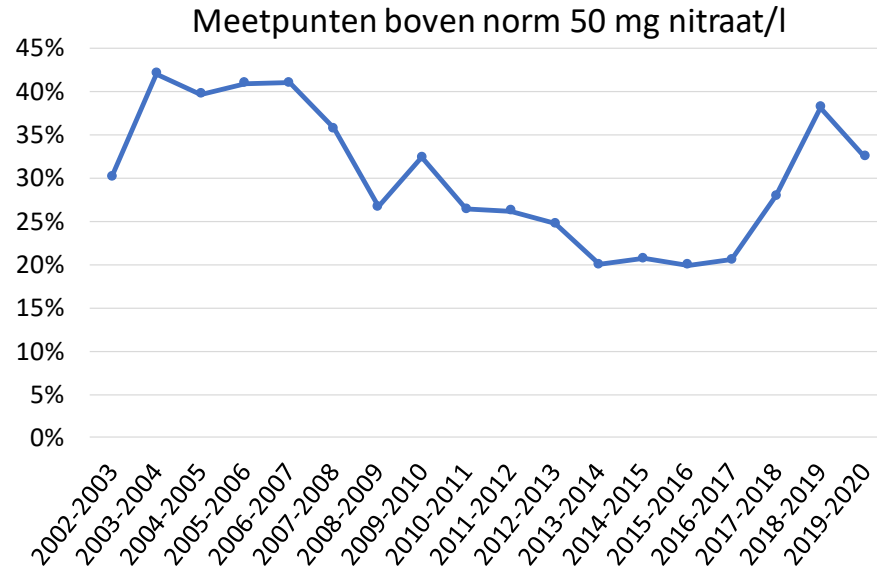
- ▶ MAP-meetnet oppervlaktewater
 - Ongeveer 750 meetpunten in landbouwgebied
 - Geen invloed van industrie, RWZI's en verwaarloosbare invloed van huishoudelijke lozingen
 - Meetfrequentie 12x/jaar op 350 meetpunten, en 3x/jaar op 400 slapende meetpunten
- ▶ Freatisch grondwatermeetnet
 - Ongeveer 2000 meetpunten in landbouwgebied, met metingen op verschillende dieptes
 - Verwaarloosbare of geen invloed van huishoudelijke lozingen
 - Meetfrequentie 2x/jaar
- ▶ Meer info over de meetnetten: [veelgestelde vragen](#) en in het Mestrapport

Kwaliteit oppervlaktewater in landbouwgebied gaat achteruit

- ▶ Al 3 jaar achteruitgang
→ Mededeling Vlaamse Regering 26/6/2020 evaluatie waterkwaliteit

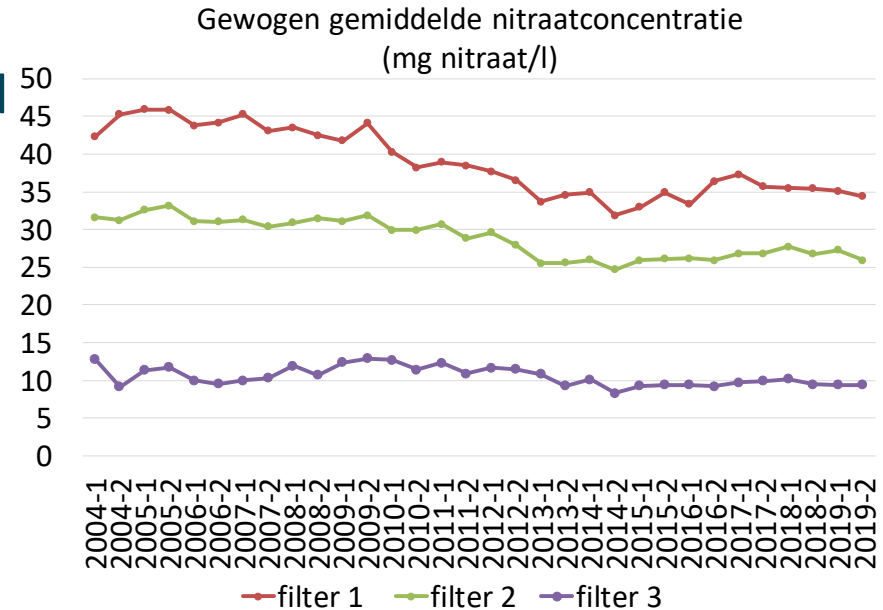
- ▶ Bemesting niet aangepast aan veranderend klimaat
- ▶ Meer uitspoeling nitraten tijdens winter

- ▶ Doel MAP 6: 4 mg verbetering tegen 2022
MAAR we zien 4 mg verslechtering t.o.v. start MAP 6

Kwaliteit grondwater in landbouwgebied stagneert

- ▶ Nitraat in grondwater
 - Kwetsbaarheid ondergrond
 - Bemesting (historisch en huidig)
- ▶ Sterke regionale verschillen
 - Gebiedsgerichte aanpak

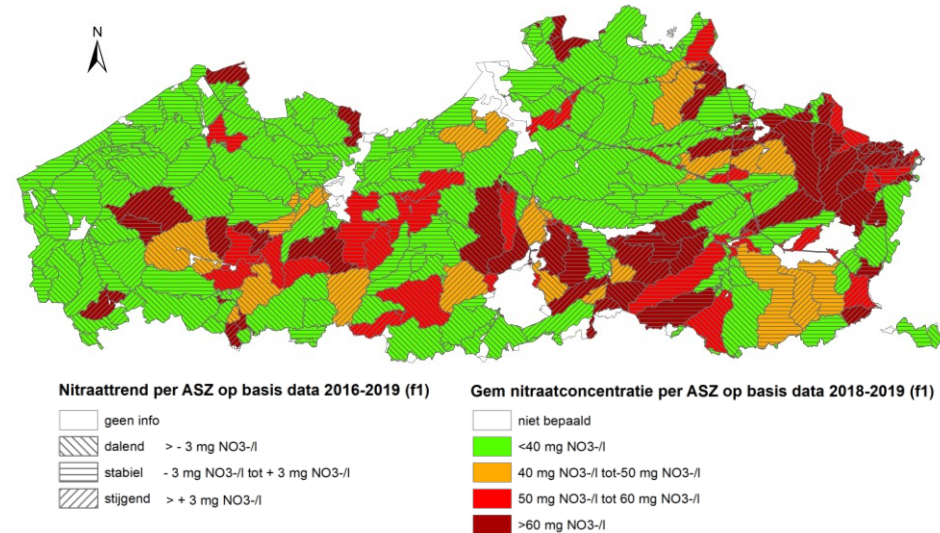

- ▶ Doel MAP 6: 3 mg verbetering tegen 2022
MAAR 23% landbouwareaal voldoet niet aan doel

Geografische spreiding van de waterkwaliteit

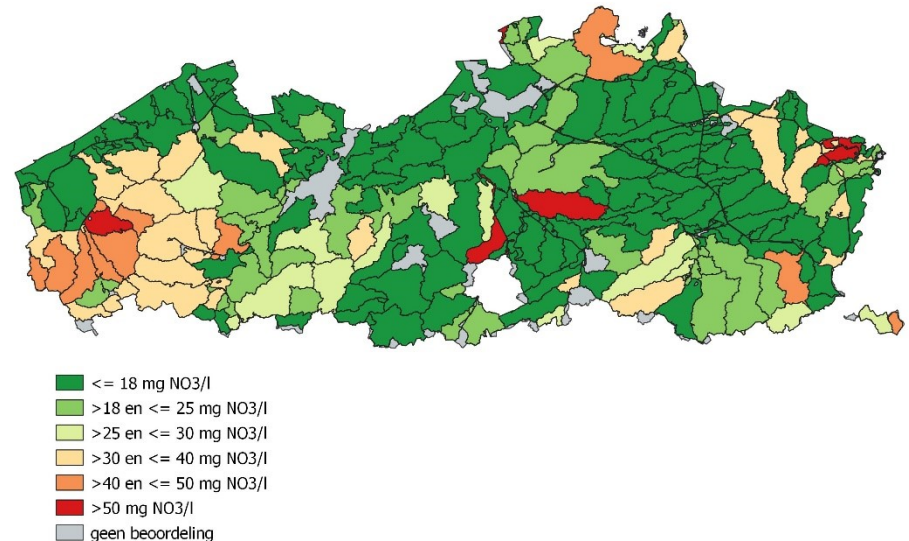
► Grondwater:

- 2-jaarsgemiddelde nitraatconcentratie 2018-2019 per afstroomzone (kleuren)
- Trend 2016-2019 per afstroomzone (arcering)

► Oppervlaktewater:

- winterjaargemiddelde nitraatconcentratie 2019-2020 per afstroomzone

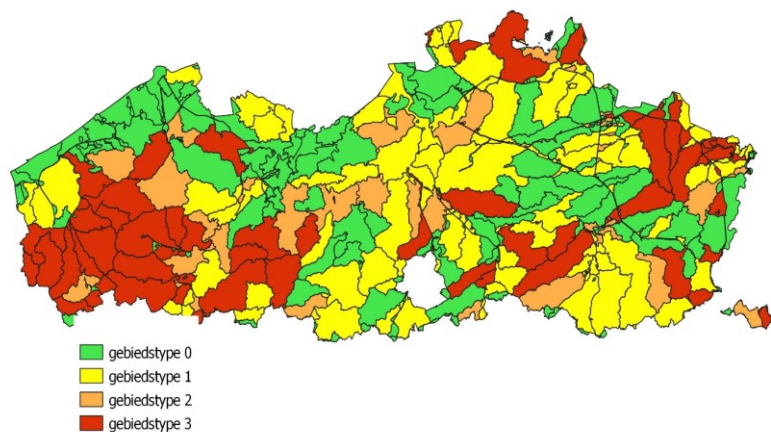

Gebiedstypes MAP 6 2021-2022

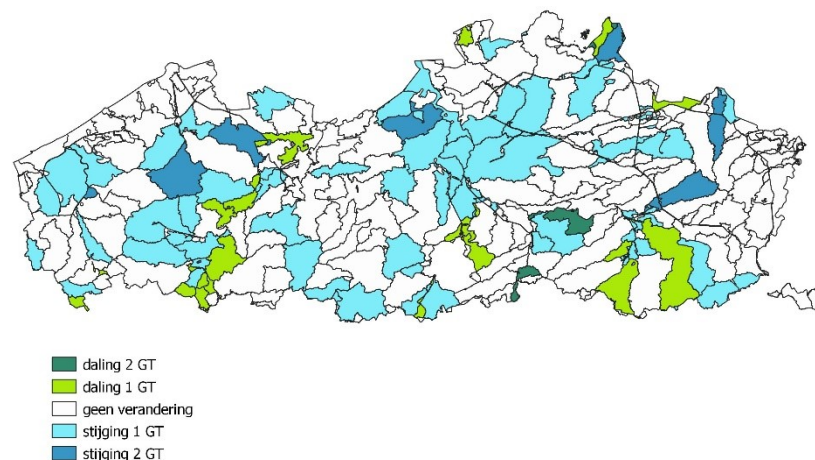
► Achteruitgang waterkwaliteit ➡ grotere oppervlakte met strengere maatregelen

Gebiedstype 0	Geen extra maatregelen	40% ➡ 25%
Gebiedstype 1	Beperkte maatregelen	20% ➡ 33%
Gebiedstype 2 en 3	Strengere maatregelen	39% ➡ 42%

Gebiedstype-indeling 2021-2022

Wijziging t.o.v. gebiedstype-indeling 2019-2020

Vlaanderen
is open ruimte

Mestbeheer

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

Mestrapport: schat aan informatie

Mestvervoer

Bemesting

Mestverwerking
en export

Dieren en
mestproductie

Evolutie dieren en mestproductie

Trend over 10 jaar

► Mestproductie → +2%

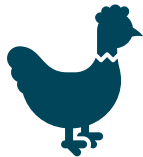
► Aantal dieren

→ -3%

→ -4%

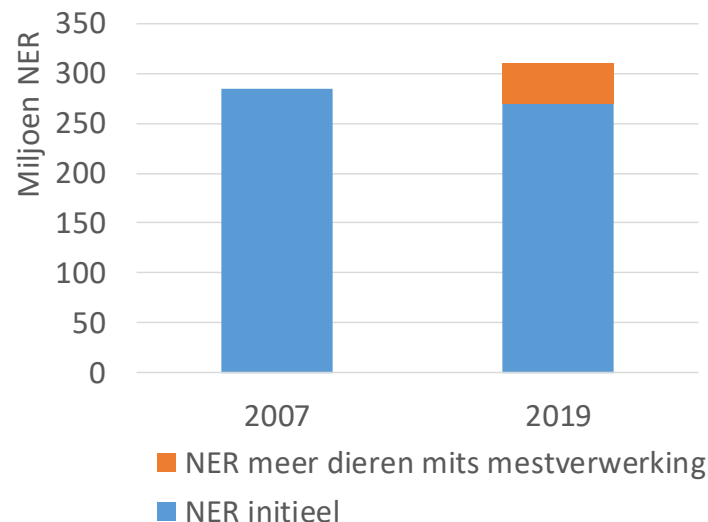

↗ +44%

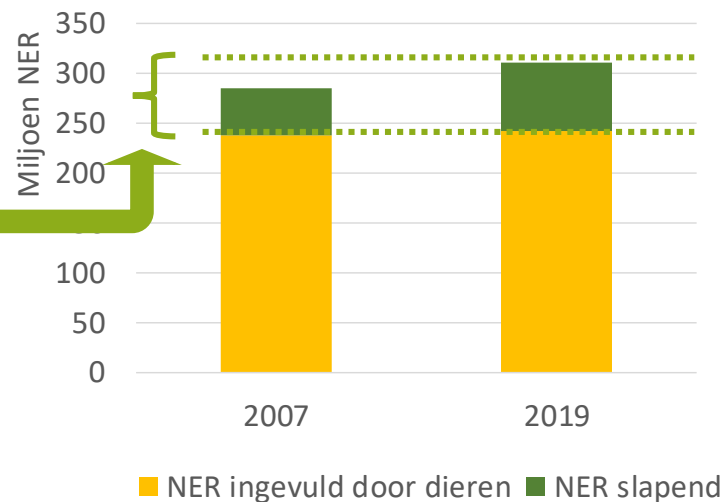

Nutiëntenemissierechten (NER)

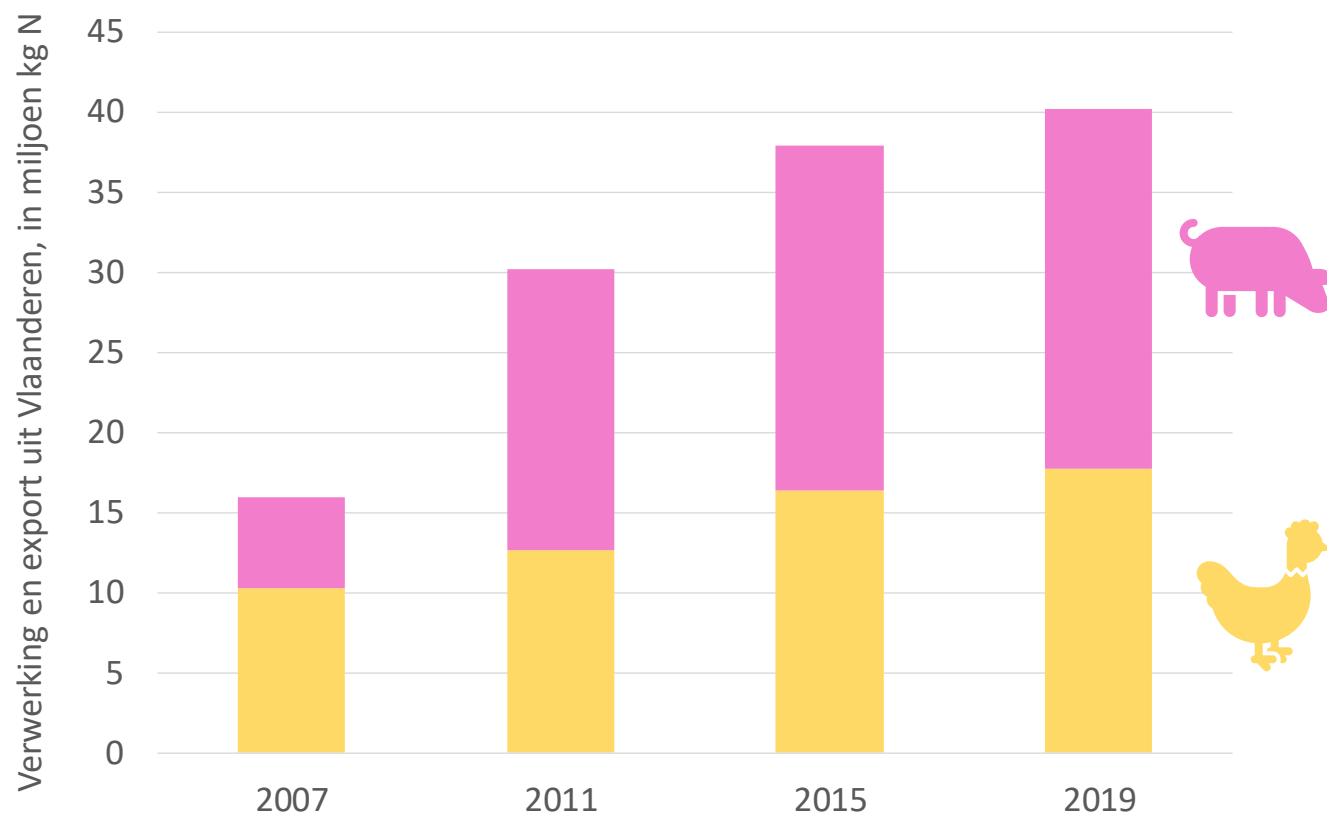
- ▶ NER bepalen hoeveel dieren landbouwers mogen houden
- ▶ Beschikbare NER
 - Toename door uitbreiding mits mestverwerking

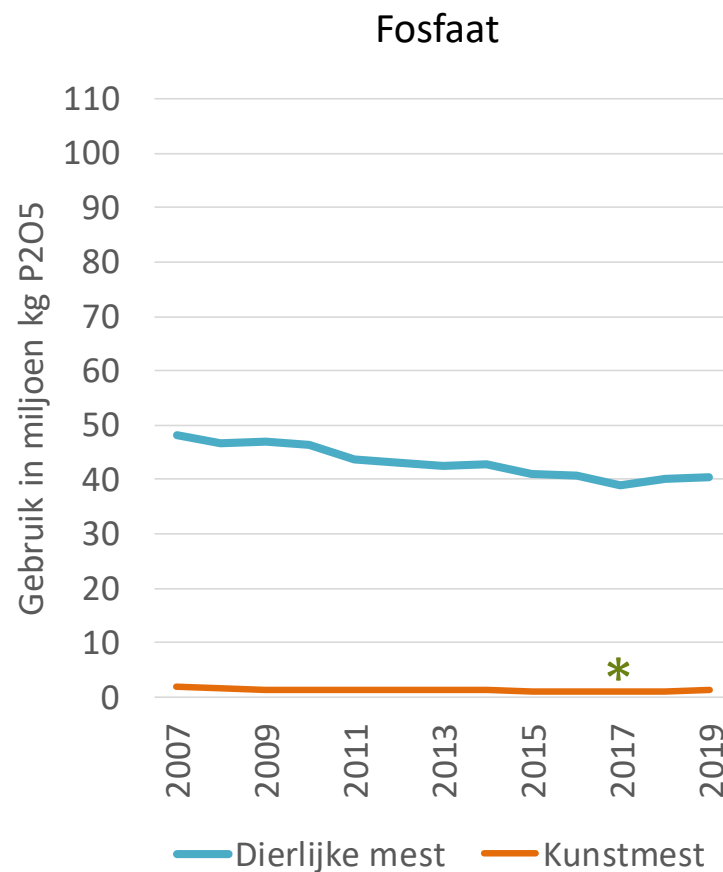
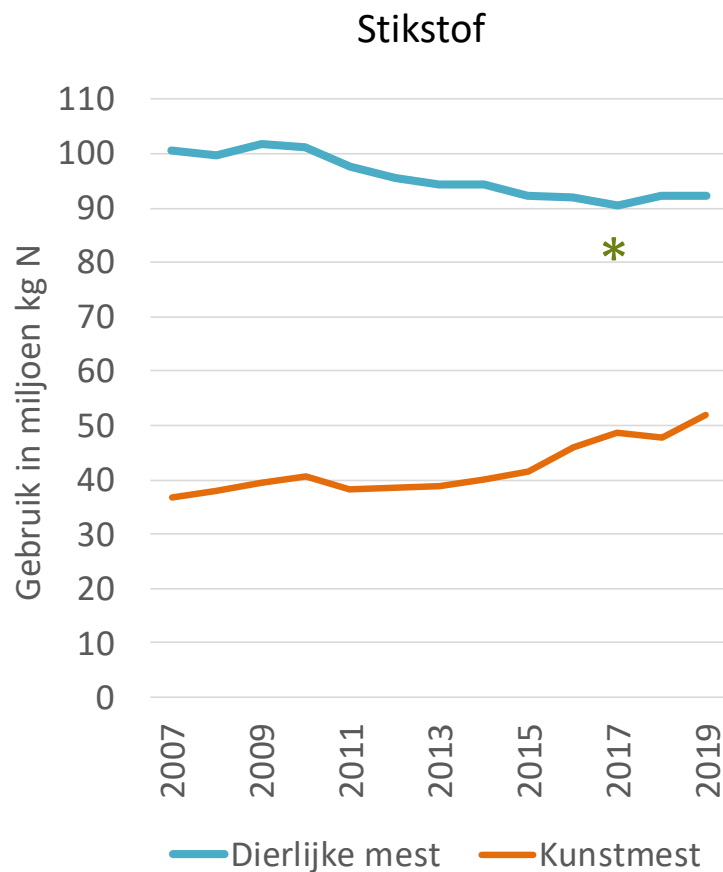
- ▶ Invulling van NER
 - Minder dieren dan NER
 - Veel slapende NER
- ▶ Evaluatie NER instrument 2021

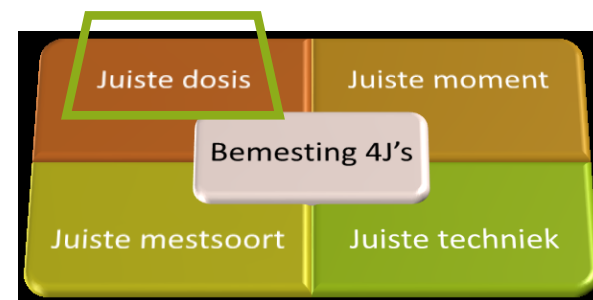
Mestverwerking en export uit Vlaanderen om mestoverschot weg te werken

Gebruik meststoffen op landbouwgrond

Opvolging bemesting

Bemesting beter controleren

Onderzoek beter
benutten GPS data

Mestvervoer

Bemesting

Dieren en
mestproductie

Onderzoek
optimaliseren bepaling
mestproductie varkens
en pluimvee

Digitale registratie
kunstmest

Onderzoek
satellietbeelden
detectie bemesting

Mestverwerking
en export

Debietmeters
mestverwerking

Gebiedsgerichte maatregelen in gebiedstype 2 en 3

Bijkomende inzaai vanggewassen

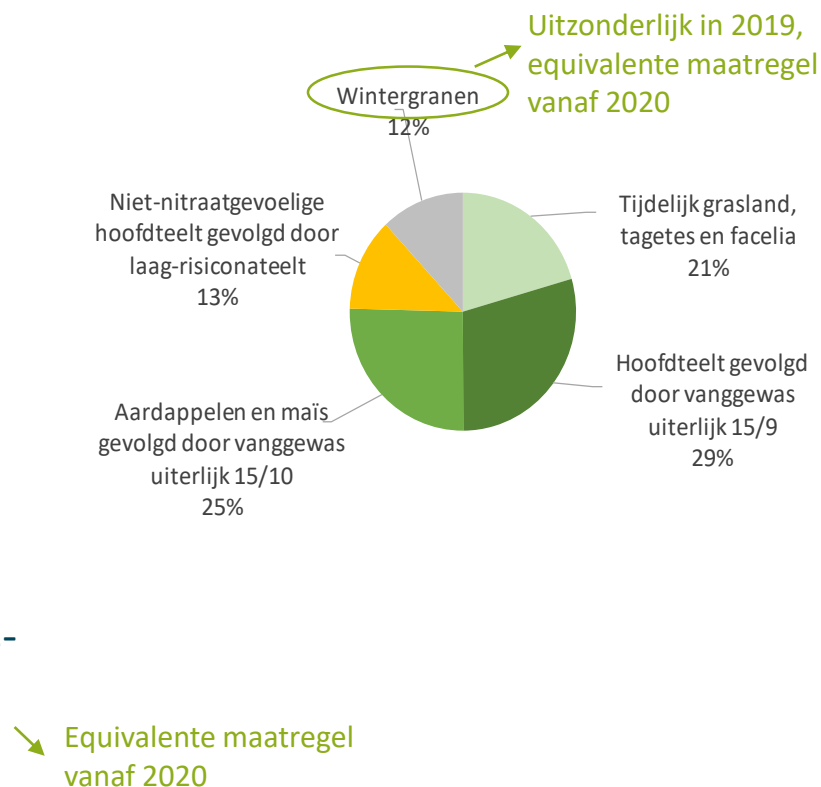
Reductie bemestingsnorm werkzame stikstof

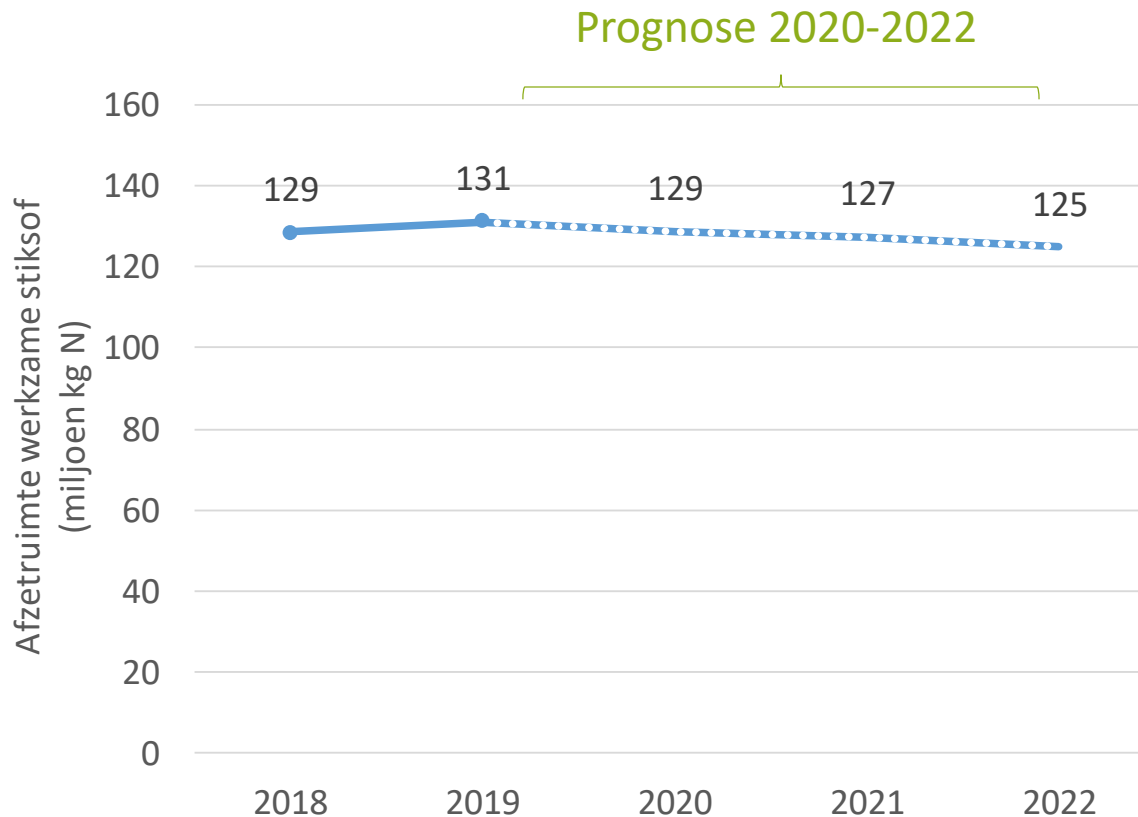
Betere opvolging vervoer

Vanggewassen beperken nitraatverliezen in de winter

- ▶ Naleving in 2019 is vrij goed
 - ± 10.000 landbouwers met vanggewasverplichting (3/4de)
 - ✗ ± 87.700 ha gerealiseerd >> 62.000 ha doelareaal
 - ± 3.000 landbouwers zonder vanggewasverplichting (1/4de)
 - ✗ Vrijstelling via positieve bedrijfsevaluatie nitraatresidu
 - ✗ 10 landbouwers met KNS advies-systeem als alternatieve maatregel

Reductie norm werkzame stikstof

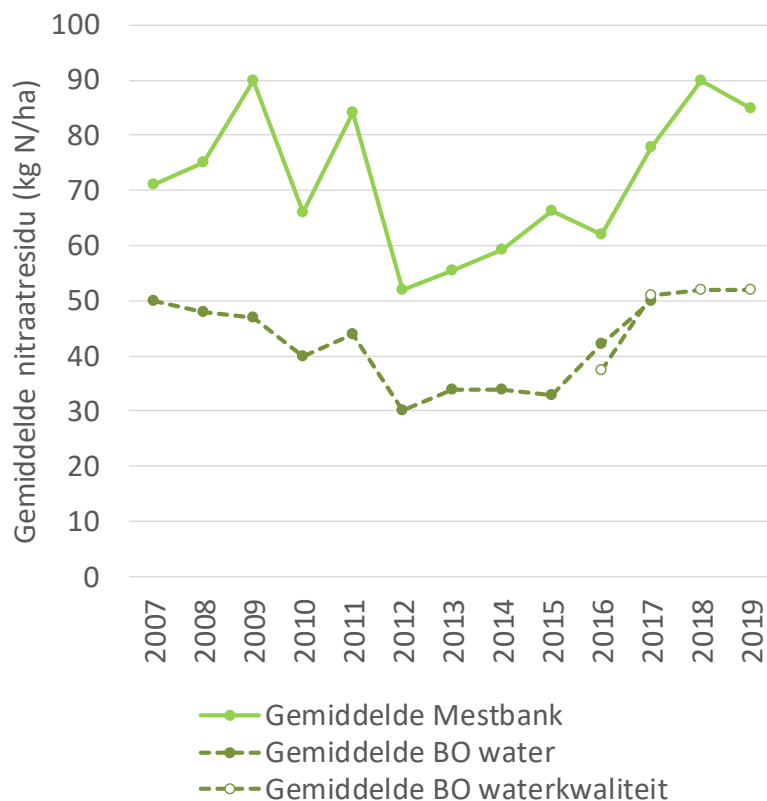

Betere opvolging vervoer

- ▶ Erkend mestvervoer met AGR-GPS voor vloeibare dierlijke mest naar akkers vanaf 1/8
 - ✗ 2 landbouwers met precisiebemestingstechnieken als alternatieve maatregel
 - ✗ Geen inbreuken o.b.v. terreincontroles
- ▶ Burenregeling met AGR-GPS app voor vloeibare dierlijke mest naar afnemers met percelen in gebiedstype 2 en 3

Toetssteen goede bemestings- en teeltpraktijken: laag nitraatresidu

▶ Maar nitraatresidu's stijgen

▶ Oorzaken?

- Droge weersomstandigheden
- Onoordeelkundige bemestingsstrategie

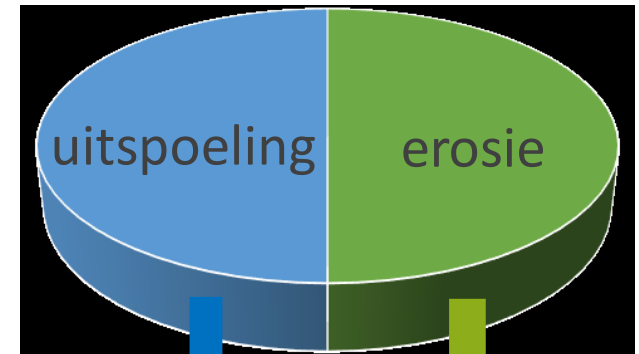
▶ Oplossing?

- Inspelen op veranderende weersomstandigheden
- ✗ Studie “klimaat adaptieve bemestingspraktijken”
- Bemesting volgens 4J's

Naast nitraat...

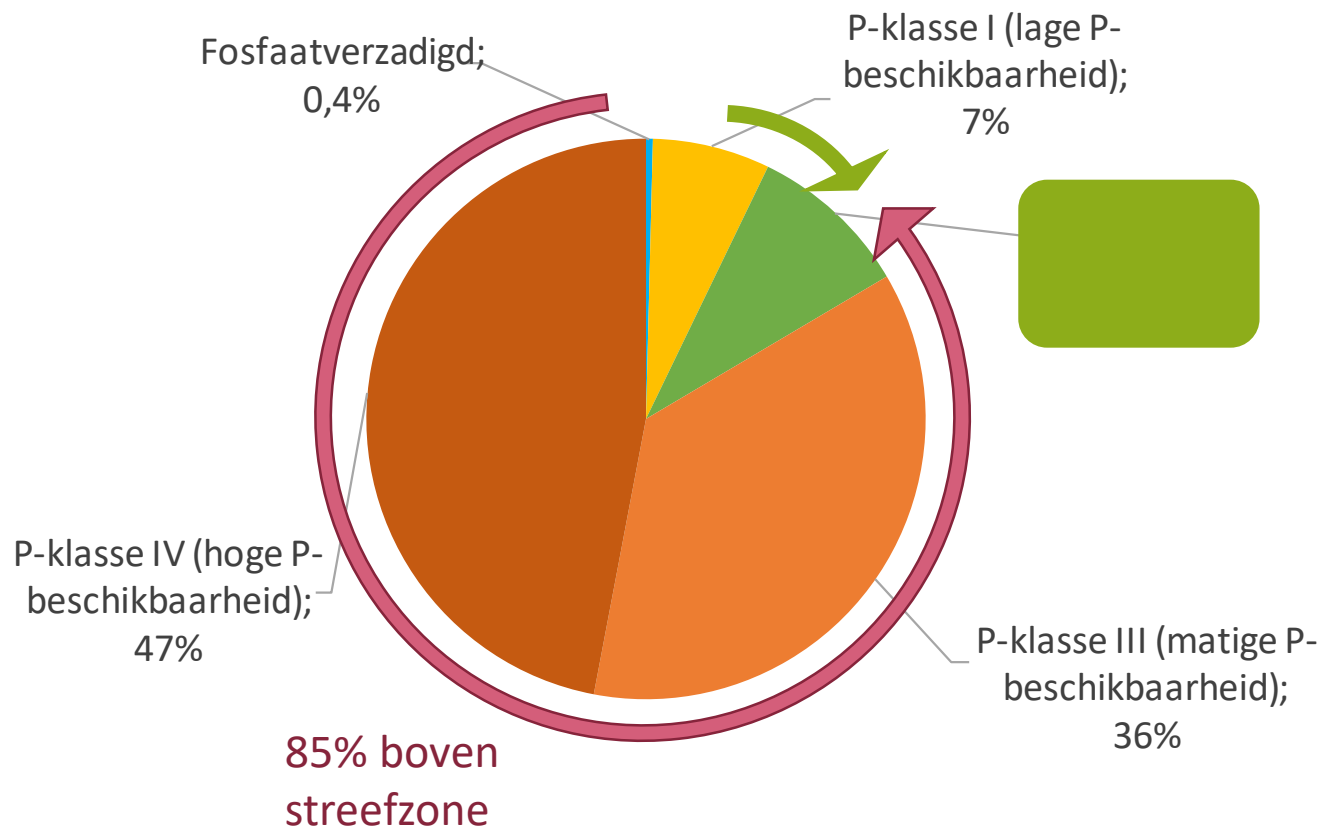
Aanpak fosfaatproblematiek

- ▶ Fosfaatbelasting oppervlaktewater:

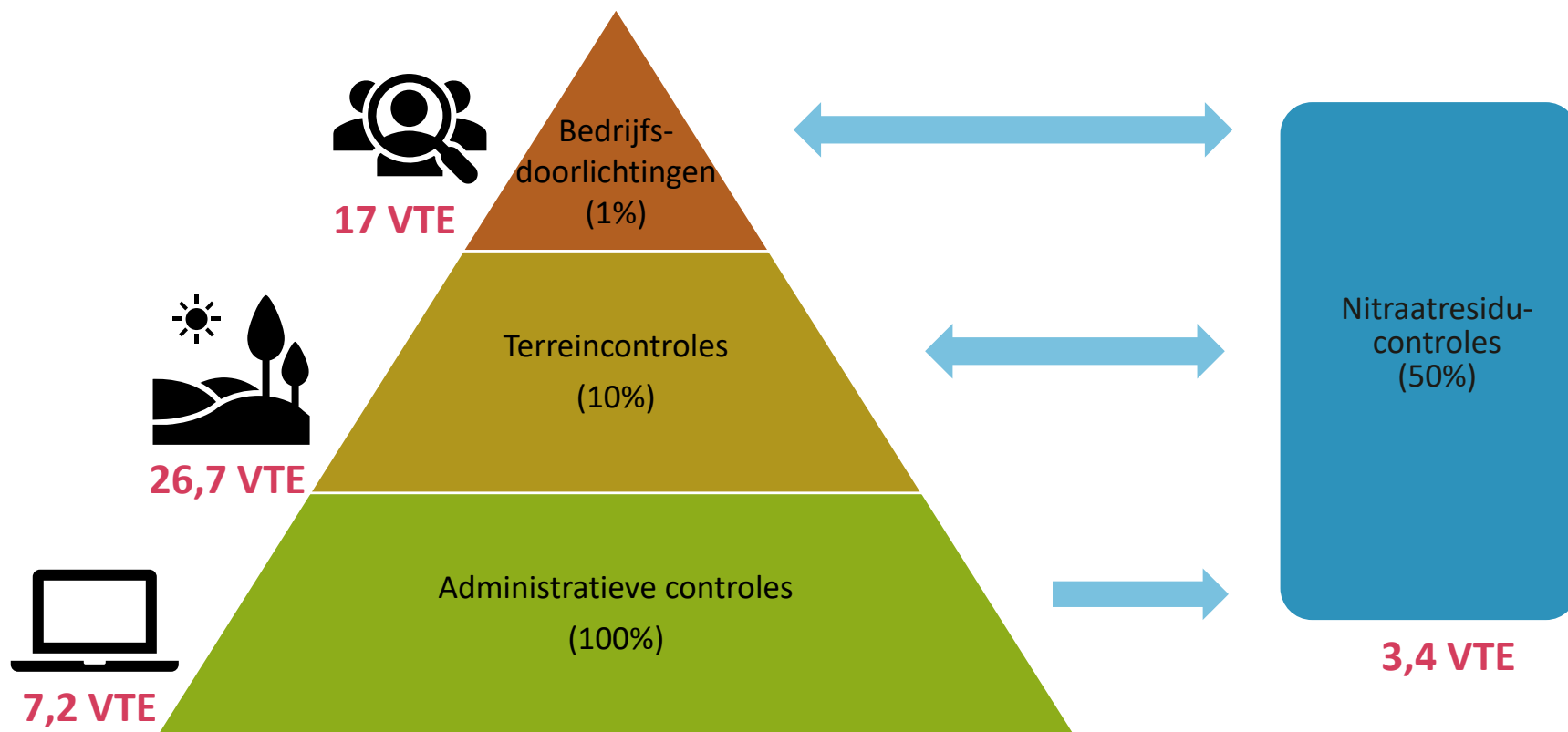

- ▶ Aanpak:
 - Mestbeleid: fosfaatbemestingsnormen i.f.v. fosfaattoestand
 - Erosiemaatregelen GLB

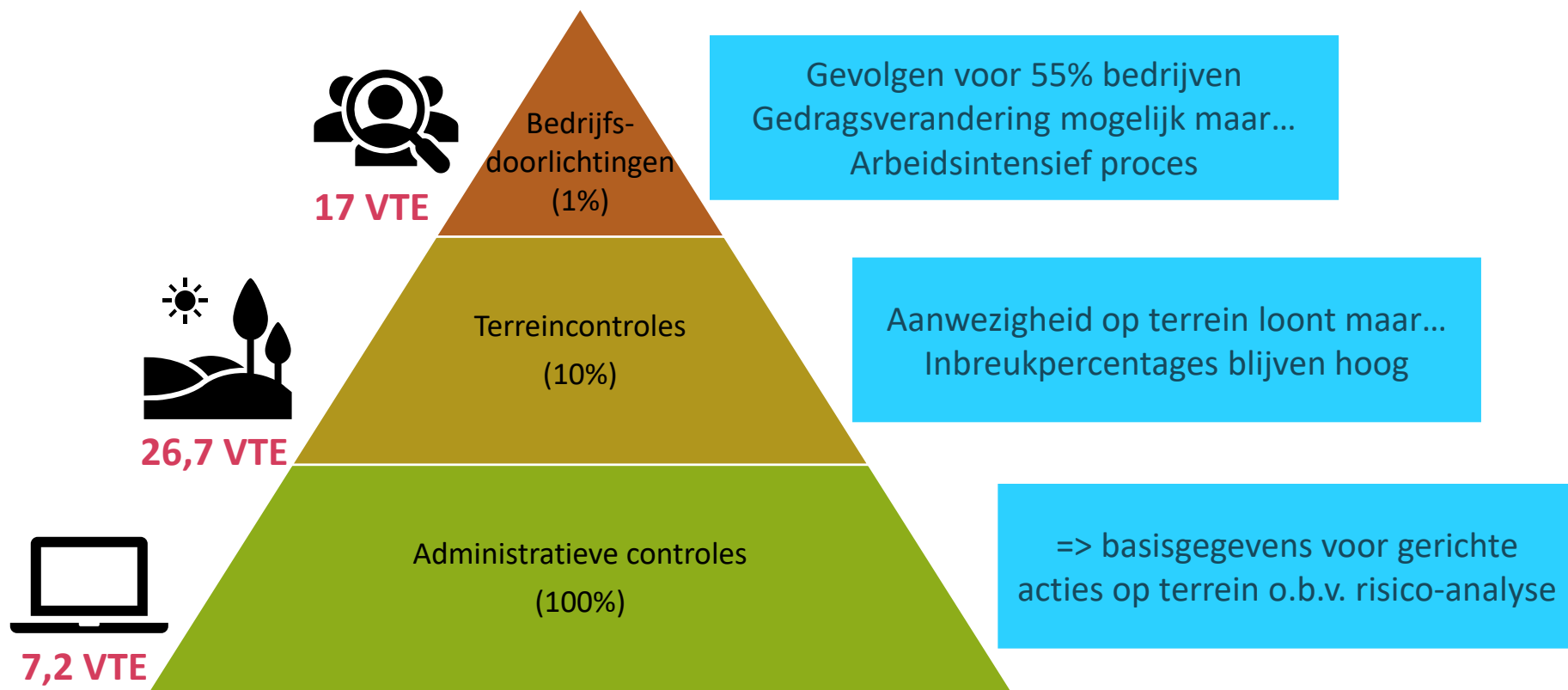
Fosfaattoestand landbouwbodem

Toezichtstrategie Mestbank

Bevindingen bij gerichte bedrijfs- doorlichtingen en terreincontroles

Inbreukpercentages terreincontroles

Bemestingspraktijken
5%

Teeltvrije zone
15%

Opslag op landbouwgrond
19%

Opslag op landbouwbedrijf
37%

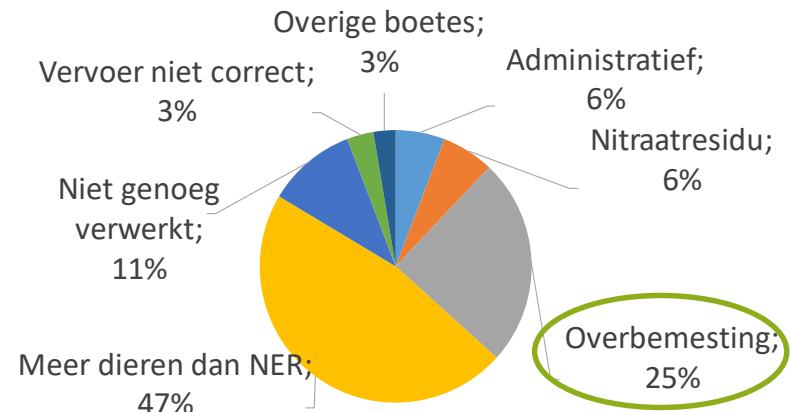
Mestverwerkingsinstallaties
44%

Mestvervoer
7% (erkende mestvoerders)
34% (burenregelingen)

Gevolgen niet naleven wetgeving

- ▶ Op maat vaststelling
- ▶ Aanmaningen, waarschuwingen
- ▶ Geldboetes
3.000 boetes in 2019,
3 miljoen €
- ▶ Maatregelen
- ▶ Strafbepalingen (PV)
- ▶ Andere sancties

Begeleiding en ondersteuning

- ▶ Begeleiding door Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB)
 - Waterkwaliteitsgroepen, intensieve aanpak probleembedrijven, begeleiding landbouwers met te hoog nitraatresidu
 - In 2020: demovelden veelbelovende technieken
 - Laatste werkjaar, na evaluatie
- ▶ Dienstverlening door Mestbank
 - Digitale ondersteuning via SNapp (online tool aanvraag bodemanalyses, o.a. P-stalen, nitraatresidu), bemestingsprognoses (o.a. afzetruimte, doelareaal vanggewassen), vernieuwd MTIL, AGR-GPS app

Conclusies Mestrapport 2020

Kernboodschappen Mestrapport 2020

- ▶ Waterkwaliteit in landbouwgebied gaat achteruit
→ Verder verwijderd van doelen MAP 6
- ▶ Bemestingspraktijken kunnen duurzamer
- ▶ Vanggewassen inzaaien
- ▶ Beter inspelen op veranderend klimaat
- ▶ Naleving verbeteren
→ Versterken handhaving
→ Begeleidingsdienst voor Betere Bodem- en Waterkwaliteit
- ▶ Bijkomende inspanningen nodig
→ Oppervlakte met gebiedsgerichte maatregelen 60% → 75%
→ Bijkomende maatregelen voor drastische verbetering waterkwaliteit

Vragen?

Vlaanderen
is open ruimte

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

[Over ons](#) | [Nieuws](#) | [Contact](#) | [NL](#) v

Zoeken...

Zoeken

[Home](#)

[Doelgroepen](#)

[Thema's](#)

[Startpagina_VLM-Portaal](#) > [Thema's](#) > [Startpagina Mestbank](#) > [Achtergrond](#) > [Brochures, infofiches en presentaties Mestbank](#) > [Mestrapporten](#)

Mestrapporten

Bekijk de mestrapporten

De mestrapporten van de Vlaamse Landmaatschappij vindt u terug op <https://www.vlaanderen.be/publicaties/mestrapport>

Bovenaan op de pagina staat het laatste mestrapport. Daaronder vindt u de vorige edities terug.

Wat vindt u erin terug?

Het Mestrapport is gegroeid vanuit een decretale verplichting: het mestdecreet, artikel 44. Sinds 2001 moet de Mestbank jaarlijks een rapport opstellen. Het Mestrapport is dan ook een, op het eerste zicht nogal technisch, document.

De ambitie van het Mestrapport reikt wel verder dan de decretale verplichting: alle belangrijke elementen van het mestbeleid worden onder de loep genomen. Ook wordt de samenhang tussen de verschillende deelaspecten belicht. Uiteindelijk biedt het Mestrapport een **totaalbeeld van de mestproblematiek in de landbouw in Vlaanderen**.

De Mestrapporten kunnen beschouwd worden als naslagwerk. Bent u geïnteresseerd in één specifiek thema, neem dan even de inhoudstafel door en ga dan naar het specifieke hoofdstuk. Wilt u uw algemene kennis up-to-date houden, lees dan zeker de samenvatting.

www.vlm.be